

СТАНОВИЩЕ

от **проф. д-р Янка Тенева Тянкова**, хабилитиран преподавател в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, определена за член на научното жури със Заповед № 92/17.02.2025 г. на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“

относно научните трудове, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6. Право (Трудово и осигурително право), обявен от ВСУ „Черноризец Храбър“ в ДВ, бр. 106 от 17.12.2024 г., с кандидат гл. ас. д-р Христо Николаев Банов

I. Данни за кандидата

За участие в така обявения конкурс са представени документи от един кандидат: гл. ас. д-р Христо Николаев Банов. Видно от тях, кандидатът отговаря на минималните национални изисквания, регламентирани в Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и в Наредба № 3 за академическия състав на Варненски свободен университет ВСУ „Черноризец Храбър“ (ВСУ).

Гл. ас. д-р Христо Банов е придобил образователната и квалификационна степен „магистър“ в специалност „Право“ в СУ „Св. Климент Охридски“ и е получил професионалната квалификация „Юрист“ през 2014 г. В кариерно отношение е преминал през всички преподавателски длъжности. Той става асистент по Трудово право и обществено осигуряване (ТПОО) в Института за държавата и правото при БАН през 2015 г. През 2019 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ с научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“ и заема академичната длъжност „главен асистент“ в Института за държавата и правото при БАН по същата специалност.

Д-р Банов е работил и като юрисконсулт на Института по механика при БАН от 2017 г. до 2020 г.. През 2021 г. и 2024 г. е избран за член съответно на VIII и на IX Общо събрание на БАН, а от 2025 г. е избран и за член на Управителния съвет на БАН.

От 2020 г. Христо Банов е вписан и като адвокат в САК.

II. Оценка на научните резултати на кандидата.

За участие в така обявения конкурс гл. ас. д-р Христо Банов е представил хабилитационен труд — монография на тема „Проблеми на уволнението на безвиновни основания“ (С.: Фабер, 2025, 302 с., ISBN 978-619-00-1893-3); една глава от монография; 3 студии, едната от които е публикувана в реферирано и индексирано издание — Web of Science, и 5 статии. Всички представени научни публикации, с които кандидатът участва в настоящия конкурс, са отразени в световноизвестната база данни CEEOL (Central and Eastern European Online Library) и са публикувани след придобиването от него на ОНС „доктор“, съответно същите не са били представяни в при защитата на указаната степен, както и по никакъв начин не повтарят нито тематиката на дисертационния труд, нито тази на представения в настоящия конкурс хабилитационен труд — монография

2.1. Обща характеристика на хабилитационния труд – монография.

Депозираната в настоящия конкурс монография „Проблеми на уволнението на безвиновни основания“ (С: Фабер, 2025, 302 с., ISBN 978-619-00-1893-3) е в обем от 302 страници. Тя представлява задълбочено и оригинално изследване, посветено на актуални правни проблеми с голяма практическа значимост, а именно: изследване на безвиновните основания за уволнение, регламентирани в Кодекса на труда. Трудът е структуриран както следва: въведение, две глави, всяка от които е с по няколко параграфа, заключение, резюме на български и на английски език, и библиография. Направени са 214 бележки под линия. Използваната литература включва близо 150 заглавия, сред които и такива на английски, немски и френски език. Във въведението са посочени предметът, целите и задачите на изследването, както и е обоснована актуалността на темата.

До момента в трудовоправната доктрина липсва друго монографично изследване на безвиновните основания за уволнение, регламентирани в Кодекса на труда.

Глава първа е посветена на основания за уволнение по чл. 328, ал. 1 и 2 КТ, при които причината за прекратяването на трудовото правоотношение е у работодателя. Главата е разделена на общо 4 параграфа. С приносно значение са разгледаните от автора основания за уволнение поради закриване на предприятието, закриване на част от него и съкращаване в щата, както и при вътрешната реорганизация, като са направени съпоставка и разграничаване между всички тях. Анализирани са застъпени в доктрината становища относно значението на понятието „предприятие“ според КТ. Положително следва да бъде оценена анализираната проблематика, възникваща на практика при прилагане на правната уредба, регламентираща обществените отношения по време на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка. Специално внимание е обърнато на спирането на работата за повече от 15 работни дни като основание за уволнение. Обстойно са разгледани допълнителните изисквания, произтичащи от специалната уредба на публичните предприятия, за законосъобразност на уволнението на служителите от ръководството на публично предприятие (вероятно се има предвид компетентният управителен орган) при сключването на договор за управлението му. В глава втора също се разглеждат проблеми на безвиновни основания за уволнение, но това са тези, при които причината за прекратяването на трудовия договор е на работника или служителя. В тази глава се съдържат два параграфа, всеки от които е разделен на няколко точки. Направен е критичен анализ на Тълкувателно решение № 4/2017/ 01.02.2021 г. по т. д. № 4/2017 г. на ОСГК на ВКС. Задълбочено е анализирано и основанието за уволнение, възникващо при навършването на определена възраст от заемащите някои от академичните длъжности „професор“ или „доцент“, както и от служители, които са придобили научната степен „доктор на науките“. Много подробно е аргументирана тезата за необходимостта от осъществяването на законодателни

промени както в КТ, така и в Закона за БАН, изразяващи се в завишаването на възрастта, която е установена като елемент от фактическия състав на указаното основание. Разгледани са проблемите, които поражда уредбата в § 11 от ПЗР към Закона за висшето образование относно възможността на академичния съвет да приеме решение относно „удължаването на трудовото правоотношение“, при което се изисква сключването на срочен трудов договор. С приносен характер са изводите, посочени от автора в отделните параграфи и точки на тази глави на изследването. В заключението се извеждат изводите от проведеното изследване и направените в хода на изследването предложения *de lege ferenda*.

2.2. Оценка на приносите в останалите приложения за участие в конкурса публикации.

Освен разгледаната монография кандидатът е представил за участие в конкурса и една глава от монография, а именно Глава втора „Историческо развитие на индивидуалните субективни трудови права в българското право“ – В: *Андреева, А., Йолова, Г., Благойчева, Х., Александров, А., Банов, Х., Йорданов, З. Защита за индивидуалните субективни трудови права (на работника или служителя)*. Варна: Наука и икономика — Икономически университет — Варна, 2020, с. 59—83 (29 стандартни страници), ISBN 978-954-21-1047-7 // научни рецензенти: доц. д-р Николай Колев, доц. д-р Десислава Серафимова; научен редактор: Анелия Герчева.

Представени са още и 3 студии, едната от които е публикувана в реферирано и индексирано издание — Web of Science. Кандидатът представя и 5 статии, публикувани в сп. Общество и право, сп. Бизнес и право и в Научни трудове на Института на държавата и правото – БАН.

Приложените от кандидата в конкурса публикации, издадени в научно рецензирани юридически издания, показват значителна научна активност на гл. ас. д-р Христо Банов, която следва да бъде положително оценена. Въпреки че всички представени за оценяване в конкурса публикации са в областта на трудовото право, в някои от тях се засягат определени проблеми на

осигурителното и административно право, както и на административния процес. Във всяка една представена в конкурса публикация се съдържат значителни научни приноси за българската трудовоправна теория.

В числово отношение следва да се посочи, че всички научни публикации (без хабилитационната монография), представени в настоящия конкурс, осигуряват на кандидата общо 220 точки (при изискуем минимум от 100 точки), а от цитирания на неговите трудове в публикации на други автори събира общо 1215 точки (при законов минимум от 50 точки). Така общият брой точки на кандидата е 1585 точки при законов минимум от 300 точки, което показва, че по отношение на гл. ас. д-р Христо Банов са изпълнени и дори многократно се надхвърлят минималните наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“.

2.3. Бележки и препоръки

Във връзка с представения хабилитационен труд могат да се направят някои препоръки, които при последващо преиздаване да се ползват от автора: да се помисли за промяна в структурата, като в нова глава, която да е първа, се направи сравнителен и исторически преглед на правната уредба. В нея би било удачно да се направи и един сравнителен преглед на анализирания от автора правни институти с оглед тяхното дефиниране в други правни отрасли. Например да се сравнят понятията „предприятие“ според КТ и понятието, „търговско предприятие“ според ТЗ, да се разгледа публичното предприятие като търговец и т.н. Удачно би било да се изследва в сравнителноправен аспект и чуждото законодателство.

Във връзка с представените за участие в конкурса статии и студии следва да се отбележи, че повечето от тях са издадени в сп. Общество и право. С оглед на това би могла да бъде направена препоръка към кандидата за в бъдеще да насочи публикуването на своите научни трудове в специализирани списания, съответно рецензирани научни юридически издания, както и към такива, които са реферирани и индексирани в световноизвестните бази данни.

III. Учебна и преподавателска дейност

Кандидатът осъществява преподавателска дейност в няколко висши училища. Той е хоноруван преподавател по ТПОО в УНСС (от 2017 г. досега), както и заема академичната длъжност „асистент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ (от 2019 г. досега). Постъпва като хоноруван преподавател по ТПОО в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, където преподава от 2019 г. до 2021 г.

Като преподавател кандидатът е провеждал лекции и семинарни занятия в общо 4 висши училища по различни дисциплини: „Трудово право“, „Осигурително право“, „Здравно осигуряване“, „Социално и здравно законодателство“, „Обществено осигуряване и социално подпомагане“ и др. Разработените от него лекционни курсове и упражнения по посочените по-горе учебни дисциплини, сравнително дългият му опит като учен и преподавател (близо 10 години), както и придобитият му опит в практиката, ми дават основание да заключа, че кандидатът притежава достатъчна педагогическа подготовка за заемане на академичната длъжност „доцент“.

IV. Заключение

С оглед на изложеното считам, че гл. ас. д-р Христо Николаев Банов отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.6. Право (Трудово и осигурително право), тъй като цялостната му преподавателска, научна, административна и практическа дейност следва да се оцени положително. Монографията и останалите публикации, с които кандидатът кандидатства в конкурса, съдържат оригинални приноси за българската правна наука. **В заключение** предлагам на Научното жури да вземе положително решение и да предложи на Научния съвет към ВСУ да избере гл. ас. д-р Христо Николаев Банов на академичната длъжност „доцент“ във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ в професионално направление 3.6. Право (Трудово и осигурително право).

проф. д-р Янка Тянкова